

STANDPUNT VAN VOGELBESCHERMING TEN AANZIEN VAN NACHTVANGST VAN OVERTREKKENDE VOGELS MIDDELS HET AFDRAAIEN VAN BANDOPNAMEN

1. Sinds enkele jaren is een methode in gebruik waarbij 's nachts geluidsopnamen van bepaalde zangvogelsoorten luid worden afgedraaid teneinde overtrekkende vogels tot neerstrijken te bewegen. De vogels worden dan direct of na het openen van de mistnetten in de vroege ochtend gevangen. Deze methode wordt met name in België met veel succes toegepast. Zo steeg het aantal geringde kleine karekieten van 3000 tot 35000 per jaar. Vogelbescherming heeft ernstige bedenkingen tegen de toepassing van dit middel.

2. Nachttrekkers leggen 's nachts vaak grote afstanden af. Zij moeten zich hierop terdege voorbereiden door een goede conditie (vetreserve) op te bouwen en kunnen slechts vertrekken bij geschikte weersomstandigheden. In de loop van het seizoen doen zich doorgaans maar enkele geschikte momenten voor waarop ze kunnen vertrekken. Op het einde van de vlucht of bij het aanbreken van de dageraad is het zaak een geschikt biotoop te vinden waar de vetreserve voor het vervolg van de trektocht kan worden aangevuld. De gevaren tijdens de trek zijn niet alleen van natuurlijke aard (weersveranderingen, uit de koers raken) maar ook vangst en afschot in zuidelijke landen. De verliezen zijn enorm maar kennelijk kunnen veel populaties dit verdragen (in ieder geval diegene die stabiel zijn of in aantal vooruit gaan). Door de mens geïntroduceerde voortijdige beëindiging van de vlucht door vogels 's nachts naar beneden te lokken middels het afdraaien van hun zang betekent ten eerste dat de vogels op een niet noodzakelijkerwijs geschikte plek (of biotoop) terechtkomen, waar ze bovendien met vele lotgenoten in conflict komen om voedsel. In de tweede plaats moet er mogelijk wel dagenlang (op deze niet zelf gekozen plek) op een nieuwe kans worden gewacht om de vlucht te kunnen vervolgen. Deze omstandigheden verhogen het risico dat deze individuen de trektocht niet volbrengen.

3. Zolang deze (veronderstelde) nadelige effecten niet zijn weerlegd door grondig onderzoek, meent vogelbescherming dat het gebruik van deze methode moet worden verboden. Bij het ringwerk dient in beginsel het welzijn van de vogels voorop te staan. Slechts ten behoeve van gericht wetenschappelijk onderzoek en dan alleen als het niet anders kan, zou het gebruik kunnen worden toegestaan. In Groot-Brittannië is op grond van dezelfde overwegingen het gebruik van deze methode al enkele jaren niet meer toegestaan (Ringing and Migration 9: 170-171).

Eduard Osieck
Vogelbescherming

